

Ekonominė veikla:	Nuoroda į Techninės analizės kriterijus:	Aplinkos tikslas:		
Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas	I priedas, veikla Nr. 5.7	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo		

Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas – prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Atitikties Taksonomijai kriterijai

Bendra informacija:	Vadovaujantis Taksonomijos reglamentu¹, ekonominė veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, kai: (a) ekonomine veikla svariai prisidedama prie vieno ar daugiau Taksonomijoje nustatytų aplinkos tikslų; ir (b) ekonomine veikla nedaroma reikšmingos žalos (DNSH) nė vienam iš Taksonomijoje nustatytų aplinkos tikslų; ir (c) ekonominė veikla vykdoma laikantis Būtiniausių apsaugos priemonių²; ir (d) ekonominė veikla atitinka Techninės analizės kriterijus. Šiame dokumente pateikiama informacija, kokie dokumentai patvirtina ekonominės veiklos „Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas“ prisidėjimą prie klimato kaitos švelninimo tikslo ir DNSH principo laikymąsi dėl kitų Taksonomijoje nustatytų aplinkos tikslų.
Veiklos aprašymas:	Specialių įrenginių, skirtų atskirai surenkamoms biologinėms atliekoms apdoroti anaerobinio skaidymo būdu (kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte), atitinkamai gaminant ir naudojant biodujas ir degazuotąjį substratą ir (arba) chemines medžiagas, statyba ir eksploatavimas.
NACE kodai pagal EVRK³:	E38.21, F42.99
Santrauka (reikalingų dokumentų sąrašas)	1. Stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, parengtas įrangos tiekėjo. 2. Tais atvejais, kai PAV atranka privaloma: 2.1. Informacija PAV atrankai; ir 2.2. Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos.

¹ Taksonomijos reglamento 9 str.

² Detalesni atitikties Būtiniausios apsaugos priemonės kriterijai apibrėžti atskirame dokumente/priede.

³ Atkreipkite dėmesį, kad NACE kodų sąrašas yra **pavyzdinis**, bet ne **baigtinis**. Jei veiklos NACE kodai kiti, gali reikėti papildomos analizės, ar veikla gali būti priskiriama atitinkamai kategorijai.

siekiant pagrįsti svarų prisidėjimą prie klimato kaitos švelninimo bei DNSH):	3. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: 3.1 PAV ataskaita; 3.2. Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos PAV. 4. Jei PAV atranka neprivaloma – Techninis darbo projektas. 5. Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaita. 6. <i>(Tik jei Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad tam tikros klimato rizikos yra reikšmingos vykdomam projektui)</i> 6.1. Esamo turto atžvilgiu - Prisitaikymo planas arba 6.2. Naujo turto atžvilgiu – Prisitaikymo sprendimai integruoti projektavimo ir statybos etapu ir nurodyti techniniame darbo projekte. 7. <i>(Tik jei Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad tam tikros klimato rizikos yra reikšmingos vykdomam projektui, ir finansuojamas naujas turtas)</i> Įrodymai, kad prisitaikymo sprendimai įdiegti iki veiklos pradžios, t.y. statybos užbaigimo aktas arba statybos užbaigimo deklaracija, kuris išduodamas užbaigus visus statybos darbus, bei VĮ Registrų centro išrašas, kuriame būtų įregistruotas statybos užbaigimo aktas arba statybos užbaigimo deklaracija. 8. Statybą leidžiantis dokumentas. 9. TIPK leidimas. 10. Tiekėjo arba kredito gavėjo patvirtinimas, kad pagamintas degazuotasis substratas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus. 11. Tiekėjo arba kredito gavėjo patvirtinimas apie azoto kiekį (su ± 25 proc. paklaida) degazuotajame substrate, kuris yra naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga. 12. <i>(Tik jei PAV atranka neprivaloma, tačiau statyba vykdoma pažeidžiamos biologinės įvairovės vietovėse arba šalia jų (įskaitant „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklą, UNESCO pasaulio paveldo objektus ir pagrindines biologinės įvairovės teritorijas, taip pat kitas saugomas teritorijas))</i>: 12.1. Planuojamų statybų poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo forma; ir 12.2. Saugomų teritorijų direkcijos išvada dėl planuojamų statybų poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo. 13. Jei PAV atrankos arba PAV metu buvo numatytos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės, turėtų būti pateikiamas tokių priemonių įgyvendinimą patvirtinantis dokumentas. Tai galėtų būti pvz.: 13.1. Priėmimo-perdavimo aktas; 13.2. Statybos darbų užbaigimo aktas; 13.3 Kredito gavėjo patvirtinimas, kad atitinkama priemonė yra įgyvendinta. Pastaba: Visais atvejais, kai tam tikro kriterijaus atitikčiai reikalingas kredito gavėjo patvirtinimas, galima alternatyva: kredito gavėją finansuojančios institucijos analizė, kuri patvirtina, jog atitinkamo kriterijaus yra laikomasi.
---	--

1. Svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijai ⁴					
1	2	3	4	5	6
Nr.	Kriterijus	Techninės analizės kriterijų reikalavimai	Lietuvos Respublikos teisės aktai, patvirtinantys atitikimą kriterijui	Dokumentai, privalomi pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, kuriuos turi pateikti klientas	Jei atitikimo Taksonomijai kriterijus nėra padengtas Lietuvos Respublikos teisės aktais, kokius konkrečiai veiksmus klientas turi papildomai atlikti bei kokius patvirtinančius dokumentus turi pateikti, kad Taksonomijos kriterijus būtų įgyvendintas
1.1.	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	Parengtas stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, siekiant kuo labiau sumažinti metano nuotėkį įrenginyje.	Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato parengti stebėsenos ir nenumatytų atvejų planą.	N/A	Stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, parengtas įrangos tiekėjo. Reikalavimų šio plano turiniui teisės aktai nenumato.
1.2.	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	Pagamintos biudujos tiesiogiai naudojamos elektros energijai ar šilumai gaminti arba patobulinamos iki biometano, skirto įleisti į gamtinių dujų tinklą, arba naudojamos kaip transporto priemonių degalai arba kaip žaliava chemijos pramonėje.	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų. Pagamintų biudujų panaudojimas turėtų būti aprašytas atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) informacijoje.	N/A	Tais atvejais, kai PAV atranka privaloma (pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma visais atvejais, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biudujų elektrines): a) Informacija PAV atrankai; b) Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos

⁴ 1.1 – 1.3 kriterijai yra **kumuliatyvūs**, t.y. veikla turi atitikti visus kriterijus.

			Pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma: 11.8. biodujų gamybai, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biodujų elektrines. Tais atvejais, kai PAV atranka neprivaloma, tokia informacija turėtų būti nurodyta techniniame darbo projekte.		Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: a) PAV ataskaita; b) Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV. Tais atvejais kai PAV atranka neprivaloma - Techninis darbo projektas.
1.3.	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	Anaerobiniam skaidymui naudojamos biologinės atliekos yra atskiriamos jų susidarymo šaltinyje ir surenkamos atskirai.	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų. Minėti reikalavimai turėtų būti aprašyti PAV atrankos informacijoje. Tais atvejais, kai PAV atranka neprivaloma, tokia informacija turėtų būti nurodyta techniniame darbo projekte.	N/A	Tais atvejais, kai PAV atranka privaloma: a) Informacija PAV atrankai; b) Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: a) PAV ataskaita; b) Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV. Tais atvejais kai PAV atranka neprivaloma - Techninis darbo projektas.

1.4.	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	Pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato lentelės šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų. Minėti reikalavimai turėtų būti aprašyti PAV atrankos informacijoje. Pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma: 11.8. biudujų gamybai, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biudujų elektrines. Tais atvejais, kai PAV atranka neprivaloma, tokia informacija turėtų būti nurodyta techniniame darbo projekte.	N/A	Tais atvejais, kai PAV atranka privaloma: a) Informacija PAV atrankai; b) Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: a) PAV ataskaita; b) Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV. Tais atvejais kai PAV atranka neprivaloma - Techninis darbo projektas.
1.5.	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	Specialiuosiuose biologinių atliekų apdorojimo įrenginiuose maistinių ir pašarinių augalų ⁵ , naudojamų kaip pradinė žaliava, dalis, išmatuota svorio vienetais kaip metinis vidurkis, sudaro ne daugiau kaip 10 proc. pradinės žaliavos.	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato lentelės šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų. Minėti reikalavimai turėtų būti aprašyti PAV atrankos informacijoje. Pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma:	N/A	Tais atvejais, kai PAV atranka privaloma: a) Informacija PAV atrankai b) Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV:

⁵ Kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 40 punkte.

			11.8. biudujų gamybai, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biudujų elektrines. Tais atvejais, kai PAV atranka neprivaloma, tokia informacija turėtų būti nurodyta techniniame darbo projekte.		a) PAV ataskaita; b) Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV. Tais atvejais kai PAV atranka neprivaloma - Techninis darbo projektas.
--	--	--	---	--	--

1. DNSH kriterijai ⁶					
1	2	3	4	5	6
Nr.	Kriterijus	Techninės analizės kriterijų reikalavimai	Lietuvos Respublikos teisės aktai, patvirtinantys atitikimą kriterijui	Dokumentai, privalomi pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, kuriuos turi pateikti klientas	Jei atitikimo Taksonomijai kriterijus nėra padengtas Lietuvos Respublikos teisės aktais, kokius konkrečiai veiksmus klientas turi papildomai atlikti bei kokius patvirtinančius dokumentus turi pateikti, kad Taksonomijos kriterijus būtų įgyvendintas
2.1.	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika I priedo A priedėlio II skirsnyje išvardytų rūšių	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato reikalavimo atlikti patikimą su klimatu susijusios rizikos ir	N/A	1. Atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas ir pateikta Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir

⁶ DNSH kriterijai (nuo 2.1 iki 2.4) yra **kumuliatyvūs**, t.y. būtina, kad veikla atitiktų **visus** punktus nuo 2.1 iki 2.4.

		gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu. Taip pat, įdiegti prisitaikymo sprendimai nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui, dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionalinėmis prisitaikymo prie klimato kaitos strategijomis ir planais ir jų atveju numatoma galimybė diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus arba yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji ar žalioji infrastruktūra. Naujos veiklos ir esamos veiklos, kurią vykdančias naujai sukurtas fizinis turtas, atveju ekonominės veiklos vykdytojas	pažeidžiamumo vertinimą (kaip jis apibrėžtas Techninės analizės kriterijuose). Pažymime, kad Statybos techninis reglamentas STR „Statybų klimatologija“ nustato klimato parametrų statistines charakteristikas, būtinas teritorijoms planuoti, statiniams projektuoti ir statyti. Vadovaujantis minėtu reglamentu, klimatinę informaciją sudaro Saulės spinduliuotė, oro temperatūra, absoliutūs oro drėgnis, savitoji entalpija, vėjas, krituliai, sniego danga, apledėjimas (apšalas), dirvožemio temperatūra, korozinis atmosferos agresyvumas ir kiti atmosferos reiškiniai. Bet koku atveju, STR „Statybų klimatologija“ pateikiami klimatiniai parametrai nepilnai atitinka Techninės analizės kriterijų I priedo A priedėlyje išvardintą su klimatu susijusios rizikos klasifikavimą (pvz., STR „Statybų klimatologija“ visiškai nevertina potvynio, gamtos gaisro, smegduobės ir kt. rizikų). Be to, STR „Statybų klimatologija“ iš esmės neatsižvelgia į klimato	pažeidžiamumo vertinimo ataskaita. 2. Jeigu Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad tam tikros klimato rizikos yra reikšmingos vykdomam projektui – papildomai turi būti pateiktas prisitaikymo sprendimų įgyvendinimui skirtas prisitaikymo planas (Prisitaikymo planas), kuriame numatyta, kokie prisitaikymo sprendimai bus įgyvendinti per 5 metus, o veiklos, kurią vykdančias naujai sukurtas fizinis turtas, atveju, turi būti projektavimo ir statybos etapu integruoti prisitaikymo sprendimai, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai, ir ekonominės veiklos vykdytojas turi būti šiuos sprendimus įdiegęs iki veiklos pradžios. Bendrieji reikalavimai Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaitai ir Prisitaikymo planui ar sprendimams nurodyti šios analizės Priede Nr. 2. Pažymime, kad Priede Nr. 2 numatyti reikalavimai dokumentų turiniui.
--	--	---	--	---

		projektavimo ir statybos etapu integruoja prisitaikymo sprendimus, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai, ir yra juos įdiegęs iki veiklos pradžios.	rizikų klasifikavimą į nuolatines ir ūmias.		Techninės analizės kriterijai nenustato, kas turi atlikti Patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą ir Prisitaikymo planą (nėra specifinių reikalavimų rengiančiam subjektui). Todėl tokį vertinimą gali atlikti pats kredito gavėjas savo lėšomis ir/arba užsakyti tokią ataskaitą iš trečiųjų asmenų. Taip pat tokį vertinimą gali atlikti kredito gavėją finansuojanti institucija. Jokių specifinių kvalifikacinių reikalavimų subjektams, teikiantiems tokią ataskaitą, nėra.
2.2.1	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	(a) Siekiant pasiekti gerą vandens išteklių būklę ir gerą ekologinį potencialą, apibrėžtus Reglamento (ES) 2020/852 2 straipsnio 22 ir 23 punktuose, nustatyta ir pašalinta aplinkos būklės blogėjimo rizika, susijusi su vandens kokybės išsaugojimu ir vandens stygiaus vengimu, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB ⁷ ir galimai paveiktam vandens	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato lentelės šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų, susijusių su vandens ir jūrų išteklių naudojimu ir apsauga. Pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma: 11.8. bičių gamybai, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios bičių elektrines. Informacijoje dėl PAV atrankos turėtų būti nustatyta ir pašalinta aplinkos būklės blogėjimo rizika, susijusi su	N/A	Tais atvejais, kai privaloma atranka dėl PAV: a) Informacija PAV atrankai; b) Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: a) PAV ataskaita; b) Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV. Tais atvejais kai PAV atranka neprivaloma: Statybą leidžiantis dokumentas

⁷ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

		telkiniui ar telkiniams skirto vandens išteklių naudojimo ir apsaugos valdymo plano, parengto pagal tą direktyvą, konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. (b) Kai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES⁸ atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, apimantis poveikio vandens ištekliams vertinimą pagal Direktyvą 2000/60/EB, papildomo poveikio vandens ištekliams vertinimo atlikti nereikia, jeigu nustatyta rizika buvo pašalinta.	vandens kokybės išsaugojimu ir vandens stygiaus vengimu. Tais atvejais, atranka dėl PAV nėra privaloma, manome, kad statybą leidžiantis dokumentas turėtų būti pakankamas dokumentas, patvirtinantis statybų atitikimą šiam kriterijui. Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato lentelės šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų, susijusių su vandens ir jūrų išteklių naudojimu ir apsauga. PAV įstatymo 1 priedas numato, kokiais atvejais yra privalomas PAV. PAV įstatymo 2 priedas nustato atvejus, kada yra privaloma atranka dėl PAV vertinimo. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje arba informacijoje dėl PAV atrankos turėtų būti nustatyta ir pašalinta aplinkos būklės		
--	--	--	---	--	--

⁸ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

			blogėjimo rizika, susijusi su vandens kokybės išsaugojimu ir vandens stygiaus vengimu. Tais atvejais, kai PAV ir atranka dėl PAV nėra privaloma, manome, kad statybą leidžiantis dokumentas turėtų būti pakankamas dokumentas, patvirtinantis statybų atitikimą šiam kriterijui. Statybą leidžiantis dokumentas išduodamas projektinių pasiūlymų pagrindu. STR „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 2.1.3.11 p. numato, kad projektiniuose pasiūlymuose įvertinami aplinkos komponentai (vanduo, oras, dirvožemis, žemės gelmės, biologinė įvairovė, kraštovaizdis), kuriems darys poveikį planuojama ūkinė veikla statinio statybos, rekonstravimo ir naudojimo etapais); informacija apie galimo poveikio aplinkai šaltinius: cheminę, fizikinę, biologinę ar kitų		
--	--	--	--	--	--

			reglamentuojamų veiksmų taršą <...>. Todėl laikytina jog institucija, išduodanti statybą leidžiantį dokumentą, jei nėra privalomas PAV/atranka dėl PAV, įvertina vandens ir jūrų išteklių naudojimą ir apsaugą.		
2.2.2.	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla netrukdo pasiekti geros jūrų vandenų aplinkos būklės arba nepablogina padėties jūrų vandenyse, kurių aplinkos būklė jau yra gera, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/56/EB⁹, 10 3 straipsnio 5 punkte, atsižvelgiant į Komisijos sprendime (ES) 2017/848¹¹ nustatytus tiems deskriptoriams taikomus atitinkamus	Mūsų vertinimu, remiantis galiojančiais Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentais, biodujų jėgainių statyba nėra galima šalia jūros, todėl lentelės šio punkto 3 stulpelyje nurodytas reikalavimas neturėtų būti aktualus. Statybų atitiktį šiam reikalavimui patvirtina statybą leidžiantis dokumentas.	N/A	Statybą leidžiantis dokumentas

⁹ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva), OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

¹⁰ Direktyvos 2008/56/EB 3 straipsnio 5 punkte pateiktoje apibrėžtyje visų pirma nustatyta, kad gera aplinkos būklė turi būti nustatoma remiantis tos direktyvos I priede nustatytais kokybiniais deskriptoriais.

¹¹ 2017 m. gegužės 17 d. Komisijos sprendimas (ES) 2017/848, kuriuo nustatomi geros jūrų vandenų aplinkos būklės kriterijai ir metodiniai standartai, stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai ir panaikinamas Sprendimas 2010/477/ES (OL L 125, 2017 5 18, p. 43).

		kriterijus metodologinius standartu.	ir		
2.3.	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma	N/A	N/A	N/A
2.4.1.	Taršos prevencija ir kontrolė	Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ¹² . Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.	Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, patvirtintų 2013 m. liepos 15 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1- 528 1 priedo 5.4 punktas numato, kad TIPK leidimas yra privalomas tais atvejais, kai vienintelė vykdoma atliekų tvarkymo veikla yra anaerobinis apdorojimas, ir šios veiklos pajėgumas 100 tonų per dieną ir daugiau. Šio įsakymo 49 p. numatyta, kad aplinkos apsaugos agentūra leidime naujam įrenginiui nustato išmetamųjų teršalų ribines vertes, kuriomis užtikrinama, kad įprastinėmis eksploatacijos sąlygomis išmetamas teršalų kiekis neviršytų išmetamųjų teršalų kiekio, taikomo pagal GPGB,	TIPK leidimas Informacija PAV atrankai; Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: PAV ataskaita; Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV.	N/A

¹² Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

			nurodyto aprobuotose GPGB išvadose. Be to, atitikimas lentelės šio punkto 3 stulpelyje nurodytam reikalavimui turėtų būti aprašytas ir PAV atrankos informacijoje.		
2.4.2.	Taršos prevencija ir kontrolė	Pagamintas degazuotasis substratas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus atitinkamai Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), taikomose degazuotajam substratui, arba 3 SMK, taikomoje kompostui, arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.	Reglamentas (ES) 2019/1009 yra tiesiogiai taikomas teisės aktas. Lietuvos Respublikos rinkai pateikiamų ir tiekiamų tręšiamųjų produktų įtraukimo į identifikavimo sąrašą ir išbraukimo iš šio sąrašo tvarkos aprašas, patvirtintas 2019 m. gegužės 10 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-292. (D.4.1.1.13 punktas) numato reikalavimus anaerobinėmis sąlygomis fermentuotai biomasei (degazuotajam substratui).	N/A	Tiekėjo arba kliento patvirtinimas, kad pagamintas degazuotasis substratas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus
2.4.3.	Taršos prevencija ir kontrolė	Apie azoto kiekį (su ± 25 proc. paklaida) degazuotajame substrate, kuris yra naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga, pranešama pirkėjui arba už degazuotojo substrato	Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai nenumato lentelės šio punkto 3 stulpelyje išvardintų reikalavimų.	N/A	Tiekėjo arba kliento patvirtinimas, apie azoto kiekį (su ± 25 proc. paklaida) degazuotajame substrate, kuris yra naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga

		pašalinimą atsakingam subjektui.			
2.5.1.	Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	(a) Pagal Direktyvą 2011/92/ES¹³ atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė¹⁴. (b) Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.	Pagal PAV įstatymo 2 priedą PAV atranka privaloma: 11.8. bičių gamybai, išskyrus 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios bičių elektrines.	Tais atvejais, yra privaloma atranka dėl PAV: Informacija PAV atrankai; Aplinkos apsaugos agentūros išvada dėl PAV atrankos. Tais atvejais, jei PAV atrankos metu nustatoma, kad yra privalomas PAV: PAV ataskaita; Aplinkos apsaugos agentūros sprendimas dėl planuojamos ūkinės PAV.	Jei buvo numatytos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės, turėtų būti pateikiamas tokių priemonių įgyvendinimą patvirtinantis dokumentas. Konkretaus dokumento negalime įvardinti, kadangi priemonės gali būti labai skirtingos. Tai galėtų būti pvz.: 1. <u>Priėmimo-perdavimo aktas;</u> 2. <u>Statybos darbų užbaigimo aktas;</u> 3. <u>Kliento patvirtinimas, kad atitinkama priemonė yra įgyvendinta.</u> Europos Komisijos pranešime C/2023/267¹⁵ paaiškinta, kad pagal ES teisę ne visai veiklai taikoma prievolė rengti poveikio aplinkai vertinimą <...> Todėl poveikio

¹³ Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, pagal kuriuos reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą arba analizę, pvz., pagal TFK veiklos standartą Nr. 1 „Aplinkos ir socialinės rizikos vertinimas ir valdymas“.

¹⁴ Procedūra, pagal kurią kompetentinga institucija nustato, ar turi būti atliekamas Direktyvos 2011/92/ES II priede išvardytų projektų poveikio aplinkai vertinimas (kaip nurodyta tos direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje)

¹⁵ 2023 m. spalio 20 d. Komisijos pranešimas C/2023/267 dėl tam tikrų deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, kuriuo nustatomi ekonominės veiklos, kuria svariai prisidedama prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir nedaroma reikšminga žala kitiems aplinkos tikslams, techninės analizės kriterijai, tam tikrų teisinių nuostatų aiškinimo ir įgyvendinimo.

					aplinkai vertinimo atlikti visais atvejais nereikia. Pagal kriterijus reikalaujama nustatyti, ar reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą <...> Jei buvo atlikta analizė ir padaryta išvada, kad poveikio aplinkai vertinimo atlikti nereikia, ši reikalavimo dalis yra įvykdyta. Pažymime, kad iš aukščiau minėto Komisijos išaiškinimo nėra visiškai aišku, ar pakanka vidinės (kredito gavėjo atliktos) analizės ir išvados, kad pagal teisės aktus neprivaloma nei PAV, nei PAV atranka, ar, vis tik tais atvejais, kai PAV neprivalomas, Taksonomijos atitikimo tikslais vis tiek būtina institucinė PAV atranka. Tokį neaiškumą iš dalies didina ir vertimo neatitikimai: Komisijos išaiškinimo oficialiame tekste lietuvių kalba referuojama į „analizę“ (kas implikuotų, jog tinka vidinė, kredito gavėjo atlikta analizė), tačiau tekste anglų kalba kalbama apie „screening“ (kas implikuotų, kad Taksonomijos atitikimo tikslais privaloma institucinė PAV atranka, nors šiaip jau ji nebūtų privaloma).
		(c) Pažeidžiamos biologinės įvairovės vietovėse arba šalia jų	Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio	Jei PAV atranka neprivaloma, tačiau statyba vykdoma pažeidžiamos	N/A

		(įskaitant „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklą, UNESCO pasaulio paveldo objektus ir pagrindines biologinės įvairovės teritorijas, taip pat kitas saugomas teritorijas) esančių vietovių ir (arba) vykdomų operacijų atveju atitinkamais atvejais buvo atliktas atitinkamas vertinimas ¹⁶ ir, remiantis jo išvadomis, įgyvendintos būtinos poveikio švelninimo priemonės ¹⁷ .	įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas 2006 m. gegužės 22 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-255	biologinės įvairovės vietovėse arba šalia jų ¹⁸ (įskaitant „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklą, UNESCO pasaulio paveldo objektus ir pagrindines biologinės įvairovės teritorijas, taip pat kitas saugomas teritorijas) ¹⁹ : 1. Planuojamų statybų poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo forma; 2. Saugomų teritorijų direkcijos išvada dėl planuojamų statybų poveikio įsteigtoms ar potencialioms	
--	--	--	---	---	--

¹⁶ Pagal direktyvas 2009/147/EB ir 92/43/EEB. Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, kuriais siekiama apsaugoti natūralias buveines, laukinę fauną ir florą ir pagal kuriuos reikalaujama atlikti 1) analizės procedūrą, siekiant nustatyti, ar konkrečios veiklos atveju reikia atlikti jos galimo poveikio saugomoms buveinėms ir rūšims vertinimą; 2) tokį tinkamą vertinimą, kai atlikus analizę nustatoma, kad jį reikia atlikti, pvz., TFK veiklos standartą Nr. 6 „Biologinės įvairovės apsauga ir tvarus gyvųjų gamtos išteklių valdymas“.

¹⁷ Tos priemonės nustatytos siekiant užtikrinti, kad projektas, planas arba veikla neturėtų reikšmingo poveikio saugomos teritorijos apsaugos tikslams.

¹⁸ Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas numato, kad Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos artima aplinka – planuojamos ūkinės veiklos vykdymo vietovės aplinka, tiesiogiai su ja besiribojančios vietovės aplinka ir (ar) gamtiniais ryšiais su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija susijusios vietovės aplinka, jeigu dėl gamtinių ryšių tarp vietovių arba dėl planuojamos ūkinės veiklos pobūdžio ir (ar) masto tikėtina, kad planuojama ūkinė veikla gali neigiamai paveikti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos vientisumą ar joje saugomas natūralias buveines ar rūšis.

¹⁹ Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas įgyvendina direktyvas 2009/147/EB ir 92/43/EEB. Įstatyme pateikiama „Natura 2000“ sąvoka – vientisas tinklas, sudarytas iš paukščių apsaugai svarbių teritorijų, buveinių apsaugai svarbių teritorijų, vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, tvirtinamus aplinkos ministro, kuriose yra tam tikro tipo Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir Europos Bendrijos svarbos rūšių buveinių, skirtas palaikyti, kur reikia – atkurti iki palankios apsaugos būklės tam tikrų tipų natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms jų natūraliame areale. Kadangi teisės aktai nenumato pareigos vertinti anaerobinių įrenginių statybas, jei jos vykdomos šalia UNESCO teritorijos ar kitų saugomų teritorijų, konsultavomės su Saugomų teritorijų tarnyba, kuri paaiškino, kad „Natura 2000“ teritorija Lietuvoje didžiąja dalimi sutampa su UNESCO gamtos paveldo teritorija bei kitomis saugomomis teritorijomis, todėl turėtų pilnai pakakti planuojamų statybų poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms vertinimo.

				„Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo.	
--	--	--	--	---	--

3. Atitikimas Būtiniausioms apsaugos priemonėms²⁰

²⁰ Žr. atskirą dokumentą.

Priedas Nr. 1: Vartojamos sąvokos ir santrumpos

Taksonomijos reglamentas, arba Taksonomija	2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (2025-01-22 galiojanti redakcija)
DNSH	Principas „nedaryti reikšmingos žalos“, kaip jis apibrėžtas Reglamente 2019/2088
Reglamentas 2019/2088	2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (2025-01-22 galiojanti redakcija)
Techninės analizės kriterijai	2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams (2025-01-25 galiojanti redakcija)
Būtiniausios apsaugos priemonės	Procedūros, kurias ekonominę veiklą vykdanči įmonė įdiegia siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, įskaitant aštuoniose pagrindinėse konvencijose, nurodytose Tarptautinės darbo organizacijos Deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, ir Tarptautinėje žmogaus teisių chartijoje nustatytus principus ir teises, kaip apibrėžta Taksonomijos 18 straipsnyje. Detalesni atitikties Būtiniausios apsaugos priemonės kriterijai apibrėžti atskirame dokumente / priede.
EVRK	Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytas statistinis ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius, prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/index/nace_all.html
STR „Statybų klimatologija“	STR 2.01.12:2024 „Statybų klimatologija“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. D1-320 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.01.12:2024 „Statybų klimatologija“ patvirtinimo“
STR „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“	STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl Statybos techninio reglamento „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“
PAV	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas
PAV įstatymas	Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (1996 m. rugpjūčio 15 d. Nr. I-1495 , 2025-01-22 redakcija)

TIPK leidimas	Taršos integruotos prevencijos leidimas
----------------------	---

Priedas Nr. 2: **Reikalavimai patikimo su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimo ataskaitai**²¹

1. Ataskaitoje turi būti pažymėta, jog buvo įvertintos šios su klimatu susijusios rizikos (t.y. ar šios rizikos gali neigiamai paveikti banko finansuojamą projektą (toliau – „veikla“), ar ne, kokia atitinkamų rizikų pasireiškimo tikimybė ir poveikis):

	Susijusi su temperatūra	Susijusi su vėju	Susijusi su vandeniu	Susijusi su kietąja mase
Nuolatinė	Kintanti temperatūra (oro, gėlo vandens, jūros vandens)	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pobūdžio ir rūšių (lietaus, krušos, sniego/ledo) pokyčiai	Pakrančių erozija
	Šiluminis stresas		Krituliai arba hidrologinis kintamumas	Dirvožemio degradacija
	Temperatūros nepastovumas		Vandenynų rūgštėjimas	Dirvožemio erozija
	Daugiamečio įsalo sluoksnio tirpimas		Sūraus vandens intruzija	Soliflukcija
			Jūros lygio kilimas	
			Vandens stygius	
Ūmi	Karščio banga	Ciklonas, uraganas, taifūnas	Sausra	Lavina
	Šalčio banga/šalna	Audra (įskaitant pūgas, dulkių ir smėlio audras)	Gausūs krituliai (lietus, kruša, sniegas/ledas)	Nuošliauža
	Gamtos gaisras	Tornadas	Potvynis (pakrančių, upių, lietaus, gruntinio vandens)	Smegduobė
			Priededyninio ežero prasiveržimas	

2. Ataskaitoje turi būti:

²¹ Reikalavimai pateikti pagal Techninės analizės kriterijų I priedo A priedėlį. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02021R2139-20240101#app_A

- a) įvertinta, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika (iš lentelėje aukščiau išvardytų rūšių) yra reikšminga ir gali daryti neigiamą poveikį veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu (t.y. gali sutrukdyti vykdyti veiklą, kaip numatyta verslo plane/investicijų plane);
 - b) jeigu nustatyta, kad vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika (iš lentelėje aukščiau išvardytų rūšių) yra aktuali, įvertinta, kiek ta rizika yra reikšminga;
 - c) jeigu yra nustatyta, kad tam tikra rizika ar rizikos ((iš lentelėje aukščiau išvardytų rūšių) gali daryti neigiamą poveikį veiklai ir ta rizika yra reikšminga – **numatyti prisitaikymo sprendimai**, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką;
 - d) esamos veiklos ir naujos veiklos, kurią vykdant naudojamas esamas fizinis turtas, atveju turi būti numatyta, jog „c“ nurodyti prisitaikymo sprendimai bus įgyvendinti per laikotarpį, **trunkantį iki penkerių metų, o tuo atveju, jei finansuojama naujų anaerobinių įrenginių statyba ar įrengimas** – turi būti projektavimo ir statybos etapu integruoti prisitaikymo sprendimai, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai, ir ekonominės veiklos vykdytojas turi būti šiuos sprendimus įdiegęs iki veiklos pradžios;
 - e) „c“ nurodyti prisitaikymo sprendimai gali būti fiziniai ir nefiziniai sprendimai, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai. Atitinkamai turi būti parengiamas **prisitaikymo sprendimų įgyvendinimui skirtas prisitaikymo planas**. (Pavyzdys: jei yra reali ir reikšminga potvynio rizika, numatytas dambų įrengimas, siekiant apsaugoti pastatą nuo potvynio.)
3. Ataskaitoje turi būti nurodyta, kad su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo **vertinimas atliktas atsižvelgiant į veiklos mastą ir numatomai veiklos trukmę**, t. y.:
 - a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;
 - b) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra 10 metų ir ilgiau, vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus (ateities scenarijai apima Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.
 4. Ataskaitoje naudojamos klimato prognozės ir poveikio vertinimas turi būti pagrįsti geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis (Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, <https://www.ipcc.ch/reports/>), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių (Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos) ar mokėjimo modeliais.
 5. **Prisitaikymo plane turi būti patvirtinimas**, jog numatyti prisitaikymo sprendimai nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui, dera su vietos, sektorių, regionų ar

nacionalinėmis prisitaikymo prie klimato kaitos strategijomis ir planais ir jų atveju numatoma galimybė diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus²² arba yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji ar žaliaji infrastruktūra²³.

²² Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų, įgyvendinant prie vietos sąlygų pritaikytas, išteklius tausiai naudojančias ir sisteminės intervencijos priemones. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/). (2021 m. birželio 4 d. redakcija: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>).

²³ Pagal Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 final).